

Motion till riksdagen

1989/90:Ub813

av Ingela Mårtensson (fp)

Filosofiämnet i gymnasieskolan m.m.

Skolöverstyrelsens förslag om en ny gymnasieskola innebär att ämnet filosofi kvarstår som obligatoriskt endast på humanistisk linje och att det överförs till tillvalsblocket på övriga linjer. Den frihet som tillvalet sägs innebära är i detta fall illusorisk, då det är svårt för eleverna att träffa ett informerat val. All erfarenhet hittills tyder på att när eleverna skall välja mellan filosofi och ett annat ämne, vilket nu är fallet på naturvetenskaplig linje, har ämnet att kämpa mot den stora svårigheten, att eleverna saknar kännedom om vad filosofi innebär, vilket i stor utsträckning avhåller dem från att välja ämnet. Detta motverkas endast marginellt av filosofilärarens korta information. SÖ:s förslag innebär således att filosofiämnet nästan utplånas från gymnasieskolan, då den humanistiska linjen är stadigt krympande.

Det finns också synnerligen goda skäl att behålla obligatorisk filosofi på flera gymnasielinjer. Filosofiämnet är unikt i det avseendet, att det är det enda ämne i gymnasieskolan, som både ger träning i analys och kritiskt tänkande. Det är viktigt inte minst på samhällsvetenskaplig och naturvetenskaplig linje.

Filosofi är också det enda ämne, som ger systematiska idéhistoriska utblickar och tillfälle till ämnesintegration. En inskolning i vetenskaplig metodologi tillhör liksom tvärvetenskap filosofins ansvarsområde. Ett annat område är moralfilosofin. I en tid då moralfrågornas betydelse blivit alltmer uppenbar på många områden, torde det framstå som klart, att det vore förfelat att bara ett fåtal elever tankemässigt bearbetar dessa.

Att reducera filosofin på gymnasieskolan skulle få negativa återverkningar även för högskolan. Det vore olyckligt eftersom ämnet är en teoretisk sammanfattning av gymnasiestudierna och därmed en utmärkt förberedelse för högre studier.

Behovet av kritiskt-analytiskt tänkande har erkänts i Norge där man kräver en tämligen omfattande filosofisk grundkurs som inledning till alla universitetsstudier. Vid Lunds universitet har det s k core curriculum-programmet fyllt funktionen att låta studenterna söka utbildningens kärna. Den svenska högskoleutbildningen borde också erbjuda en förberedande vetenskaplig grundkurs i form av filosofi.

Hemställan

Mot. 1989/90

Ub813

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om filosofiämnet som obligatoriskt ämne på alla teoretiska gymnasielinjer,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om filosofi som förberedande kurs på högskolan.

Stockholm den 24 januari 1990

Ingela Mårtensson (fp)